

Podstawowe dane osobowe recenzenta

Prof. dr hab. Wojciech Niedziela

Dziedzina- sztuki muzyczne

Dyscyplina artystyczna- instrumentalistyka

Katowice 30.12. 2015 r

Zlecaniodawca opinii

Akademia Muzyczna im. Karola Lipińskiego we Wrocławiu , Rada Wydziału Instrumentalnego, zlecenie podjęte na podstawie ustawy z dnia 14.03.2003 roku tekst jednolity o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595 wraz ze zmianami Dz. U. z dnia 27.07.2005 roku nr 164, poz. 1365, art. 14 ust. 2 pkt. 2).

Dotyczy

Uchwały Rady Wydziału Instrumentalnego z dnia 30.09.2014 roku w sprawie:

1. Wszczęcia przewodu na stopień doktora sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka dla Pani **mgr Katarzyny Piaseckiej** .
2. Powołanie mej osoby na recenzenta.

W świetle ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65. poz. 595, ze zmianami Dz. U .nr 164, poz. 1365 z dnia 17.08.2005 r., tekst jednolity art. 6 ust. 1, Rada Wydziału posiadała uprawnienia do prowadzenia przewodu doktorskiego na stopień doktora w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej *instrumentalistyka*. Na posiedzeniu było obecnych **20** uprawnionych członków Rady. Oddano **16** głosów ważnych, w tym **14 za** wyznaczeniem mej osoby na recenzenta. Quorum głosujących w chwili podejmowania uchwały zostało zachowane.

Do nadesłanego mi przez Dziekan Wydziału Instrumentalnego, Panią prof. A.M. Urszulę Marciniak-Marzec pisma, informującego o wszczęciu przewodu doktorskiego i wyznaczeniu mej osoby na recenzenta pracy doktorskiej Pani **mgr Katarzyny Piaseckiej** pt. „**Rola pianisty-akompaniatora w utworach muzycznych realizowanych w estetyce jazzowej**” została dołączona następująca

dokumentacja z posiedzenia Rady Wydziału z dnia 30. 09.2014 roku:

1. uchwała o wszczęciu przewodu doktorskiego i wyznaczeniu mnie na recenzenta powyższej pracy doktorskiej
2. protokoły z przebiegu posiedzenia Rady Wydziału Instrumentalnego, a także dokumentacja Kandydatki oraz dzieło artystyczne i jego opis.

Podstawowe dane o Kandydatce

Pani mgr Katarzyna Piasecka urodziła się 01.03.1984 r. w Opolu. Studia wyższe ukończyła w Akademii Muzycznej im. Karola Szymanowskiego w Katowicach, w specjalności *Kompozycja i aranżacja* w roku 2008.

Naprawdę przebogaty jak na młody wiek Doktorantki jest cały zakres jej aktywności muzycznej: studia doktoranckie (Akademia Muzyczna we Wrocławiu, specjalność *fortepian jazzowy*), studia podyplomowe (Akademia Ekonomiczna w Katowicach, w specjalności *Manager Kultury*), udział w warsztatach wokalnych w Krakowie, Gliwicach oraz Berklee - USA), kilkanaście miejsc zatrudnienia w charakterze pedagoga, akompaniatora, kierownika artystycznego, instruktora, aranżera, redaktora muzycznego itp. W przedstawionym przez Kandydatkę wykazie nagród i wyróżnień znajdziemy ich aż 23, zaś w wykazie koncertów łącznie ponad 100. Także bardzo liczne są udziały w warsztatach wokalnych jako prowadząca (26) oraz w konkursach jako juror (10).

Niestety mam duże zastrzeżenia do powyższego wykazu, gdyż w małym, bądź wręcz znikomym stopniu, działalność ta dotyczy wykonawstwa fortepianowego. Większość nagród, wyróżnień, prowadzenia konkursów czy warsztatów dotyczy sfery wokalistyki, chóralistyki, kompozycji czy aranżacji, co nie jest kompatybilne ze specjalnością *instrumentalistyka-fortepian*. Także w wykazie koncertów mamy trudno wytłumaczalną dysproporcję: 78 koncertów jako wokalistka, aranżerka, kierownik muzyczny itp. i tylko 28- jako pianistka.

Opinia

Praca doktorska Pani Katarzyny Piaseckiej pt. **”Rola pianisty-akompaniatora w utworach muzycznych realizowanych w estetyce jazzowej.”** składa się z dzieła artystycznego tj. autorskiego nagrania Doktorantki umieszczonego na płycie CD oraz rozprawy pisemnej pod wspomnianym wyżej tytułem.

Dzieło artystyczne to płyta CD z nagraniem sześciu utworów będących kompozycjami Pani Katarzyny Piaseckiej. Wśród instrumentów obecnych w projekcie znajdziemy: saksofon (altowy i sopranowy), gitarę elektryczną, gitarę basową, instrumenty klawiszowe (tzw. *keyboards*), puzon, perkusję oraz fortepian

i partię wokalną realizowaną przez Doktorantkę. Nagrań dokonano w latach 2013-2015 w Opolu i Sosnowcu. Stylistyka nagrania oscyluje wokół tzw. *smooth jazzu* z elementami *soul*. Harmonika tonalna, „miękka”, bez napięć w postaci akordów alterowanych czy tzw. *substytutów*. Akordyka typu *sus* (akordy dominantowe z kwartą zamiast tercji), także oparte na tercji czy paralelne (typu As dur f moll). Nie znajdziemy tu ekspresji typu *hot*. Całość jest raczej utrzymana w stonowanej dynamice, wprowadzając słuchacza nierzadko w przyjemny i relaksujący nastrój *pop-jazzu*. Narracji muzycznej przewodzi wokół i saksofon. Kontrasty aranżacyjne, rozbudowane, wieloczęściowe formy oraz improwizacje saksofonu i partie wokalu to mocniejsze strony tego nagrania. Podkreślić należy jednocześnie profesjonalny poziom wykonawczy muzyków towarzyszących Doktorantce w nagraniu

Niestety Kandydatka-pianistka prezentuje nam się w prawie niezauważalny sposób. Bardzo trudno zweryfikować jej warsztat pianistyczny (biegłość, dźwięk, operowanie niuansami barwowymi czy wreszcie umiejętności improwizatorskie). Owszem, w partiach aranżowanych gdzie pojawia się unisono lewej ręki z gitarą basową czy akordyka prawej współgra z wokalem, tam fortepian ma swoją konkretną rolę. Jednak kilkunastotaktowe solo fortepianu w ostatnim, zamykającym projekt utworze (notabene odbiegającym stylistycznie od pozostałych kompozycji) to w mojej ocenie zbyt mało w obszarze pianistyki jazzowej. Mając na uwadze tytuł –**Rola pianisty-akompaniatora....** nadmienię jednak, iż podział na akompaniatora (wyłącznie) i solistę w praktyce wykonawczej nie istnieje. Oczywiście ową rolę można **omówić** w opisie dzieła (o czym za chwilę). Wnioskując z tytułu spodziewać by się można kreatywnego podejścia pianisty-akompaniatora do materii muzycznej, mającego znaczny wpływ na formę, rozkład napięć czy na przebieg narracji muzycznej utworu. Niestety ta sfera nie została przez Kandydatkę zaprezentowana. W obszarze pianistyki jazzowej nagranie wywołuje wielki niedosyt podparty dodatkowo krótkim czasem jego trwania (jedynie 31 minut).

Opis dzieła składa się zasadniczo z trzech rozdziałów. Pierwszy z nich omawia akompaniament w aspekcie historycznym. Jego „bohaterem” jest *basso continuo*. Jest to próba odniesienia improwizacyjności akompaniamentu w muzyce jazzowej do tej uznanej historycznie techniki. Pojawiają się nazwiska, daty, miejsca, kraje. W moim przekonaniu jeśli ten rozdział miał być historycznym przyczynkiem do badań nad akompaniamentem to brakuje tu choćby wspomnienia, a najlepiej szerszego omówienia form *passacaglia* i *chaconne*.

Niestety dobre wrażenie psuje nieporządek redakcyjny: błędy literowe, stylistyczne (str. 8, 13, 20, 23), brak odsyłaczy (str.16), nie zawsze tłumaczone tezy (str. 11, 12, 13), nazwiska podawane bez imion (str. 13, 18,19) itp.

W rozdziale drugim Doktorantka przedstawia różne warianty pianistycznego akompaniamentu związanego z muzyką jazzową lub stylami pokrewnymi. I tak znajdujemy tu nutowe przykłady wraz z ich omówieniem dotyczące stylu: klasycznego, bluesowego, marszowego, Negro-spiritual, gospel, rhythm&bluesowego czy rockowego. Te kilkutaktowe przykłady dotyczą w głównej mierze figuracji i faktur lewej ręki. Niektóre z nich uważam za mało praktyczne z racji użycia w nich bardzo drobnych wartości rytmicznych: 32-ki, 64-ki (str. 50, 68). Rozdział ten stanowi interesujące kompendium dotyczące wariantów akompaniamentu w różnych stylach. Niestety znajduję tu poważne uchybienie w postaci braku opisu owych przykładów nutowych. Czy są one stworzone przez Kandydatkę na potrzeby pracy doktorskiej czy też zaczerpnięte z innych źródeł ? Jeśli tak to z jakich i dlaczego nie są one wykazane?

I ponownie znajduję tu niedbałość redakcyjną, błędy stylistyczne (str. 29, 36, 38, 40), merytoryczne (str. 23) i brak odsyłaczy przy wprowadzeniu nowych muzycznych terminów (str. 64, 66, 67).

Rozdział trzeci zawiera analizę zawartych w Dziele sześciu utworów wraz z nutowym ich przebiegiem. Jest to raczej analiza formalna niż ta, która dotyczyłaby tematyki doktoratu. Dużo lepszym rozwiązaniem byłoby zamieszczenie materiału nutowego tychże utworów w aneksie, zaś w opisie i analizie wykazać zastosowane zabiegi pianistyczne wraz z przykładami muzycznymi.

Dużym zastrzeżeniem jest niezamieszczenie w pracy rozdziału o harmonice i akordyce jazzowej. Przecież to właśnie stanowi warsztat i narzędzie pianisty - akompaniatora. Harmonika tonalna, modalna, kadencje typu II-V-I, akordy kwartowe i typu „so what”, substytuty trytonowe, tzw. wyższe struktury, paralelizmy, *slash chords*, akordy bi-tonalne, wreszcie klastery i system 12 –to tonowy. Omówienie powyższych zagadnień powinno się znaleźć w pracy o roli akompaniamentu pianistycznego w stylistyce jazzowej.

W moim odczuciu opis pracy bardziej spełnia wymogi pracy magisterskiej niż doktorskiej. Jest raczej kompilacją, uszeregowaniem i zestawieniem istniejących już stylów i sposobów gry niż pracą badawczą nad indywidualnym stylem i twórczym wpływem akompaniamentu na muzyczny przebieg utworu.

Na koniec omówienia części pisemnej stwierdzam, że we wstępie owej pracy (str. 8, 9) znalazłem zdania, wręcz całe ustępy zaczerpnięte w niezmienionej postaci (włącznie z przypisami) z pracy doktorskiej Pana Jakuba Stankiewicza z roku 2008 (str. 4,5,6), której notabene byłem promotorem.

Konkluzja

Pani Katarzyna Piasecka jest z pewnością osobą obdarzoną wieloma talentami, zarówno muzycznymi jak i organizacyjnymi. Jako wokalistka, aranżerka

kompozytorka, pianistka, pedagog czy kierownik artystyczny aktywnie rozwija swoją muzyczną karierę. Owa wszechstronność oraz zapał i energia jaką dysponuje Doktorantka z pewnością otworzą przed nią niejedne drzwi muzycznej kariery.

Jednakże wobec mnogości zarzutów dotyczących, przypomnę: zarówno **dokumentacji** (większość przedstawionych osiągnięć, nagród, koncertów nie dotyczy sfery pianistyki jazzowej), **dziela** nagranego na płycie CD (z poważnymi zastrzeżeniami co do warsztatu pianistycznego oraz znikomą i miałką rolą akompaniatora), a także **opisu dzieła** (pełnym błędów zarówno redakcyjnych, merytorycznych, wykazującym nierzetelność badawczą oraz nie wnoszącą nowych, twórczych i indywidualnych wartości artystycznych w dziedzinie reprezentowanej przez Doktorantkę), budzącym zastrzeżenia w obszarze praw autorskich, stwierdzam ze smutkiem i dużym zakłopotaniem, iż praca doktorska pani **Katarzyny Piaseckiej pt. "Rola pianisty-akompaniatora w utworach muzycznych realizowanych w estetyce jazzowej"** nie spełnia wymagań art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 14.03.2003 roku, wobec czego omawianej powyżej **pracy doktorskiej nie przyjmuję.**

Prof. dr hab. Wojciech Niedziela

